

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ เราเป็นชาวพุทธ ถ้าเป็นชาวพุทธสมัยใหม่ก็ไปวัดวันเสาร์ วันอาทิตย์ ถ้าเป็นชาวพุทธนะ เขาไปวัดวันพระ วันพระเป็นวันของผู้ประเสริฐ เรามาทำบุญกุศล เราอยากได้บุญกุศล บุญกุศลเป็นที่พึ่งของเราเนาะ ถ้าใจเราไม่ละเอียดอ่อนพอนี้ เราก็จะไม่รู้จักว่าบุญกุศลเป็นอย่างไร เรามาวัดมาว่า เราว่าวัดนี้สะอาด สิ่งสะอาด สิ่งที่เป็นข้อวัตรมันเป็นวัตรไง วัตรคือข้อวัตรปฏิบัติ วัตรไม่ใช่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งปลูกสร้างเป็นวัตถุ วัตรปฏิบัติ วัตร ค. เด็ก นั้นเป็นวัตร

แต่นี้ “วัตร” วัตรปฏิบัติ ถ้าวัตรปฏิบัติมันมีผู้ดูแลรักษา ถ้ามีผู้ดูแลรักษาเราเข้าไปในนั้นแล้ว เราต้องเคารพสถานที่นั้น ถ้าเราเคารพสถานที่นั้นที่นั่นจะเป็นวัด ถ้าเราไม่เคารพสถานที่นั้น เราไปด้วยความเคยชินของเรา อันนั้นเป็นโลก โลกเห็นใหม่ คุณติ ธุรกิจ บริการเขาจะบริการเราอย่างยอดเยี่ยมเลย แต่การบริการนั้นบริการอะไร บริการเพื่อเอาอกเอาใจกัน เอาอกเอาใจคือโลก

แต่ถ้าเป็นธรรมคือ เป็นการขัดเกลา เราจะขัดเกลากิเลสของเรา เราต้องควบคุมตัวเรา ถ้าเราควบคุมตัวเราเป็นบรรยากาศ คุณติ เขาต้องการบรรยากาศที่ดีงาม บรรยากาศมันเกิดจากอะไร คุณติ วัฏวน เห็นไหม โลกนี้เปลี่ยนแปลงไป บรรยากาศนี้เปลี่ยนแปลงไป ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงไป ถ้าฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลง บรรยากาศมันเปลี่ยนแปลงไป

ถ้าบรรยากาศ คนที่หัวใจเขามีหลักมีเกณฑ์ของเขา เขารู้ฤดูกาลนะ เขาไม่เดือดร้อนไปกับฤดูกาลเลย ฤดูกาลก็คือฤดูกาลใช่ไหม เรายังรักษาใจเราใช่ไหม แต่ถ้าใจเราอ่อนแอ ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงเราก็ทุกข์นะ เราไม่พอใจสิ่งใดๆ เลย คุณติ ทางยุโรปเขาเป็นเมืองหนาวนะ เขาต้องการแสงแดด เขาต้องการความอบอุ่น เราอยู่เมืองร้อน เราก็ยังต้องการหิมะ ต้องการความร่มเย็น นี่ มันเป็นฤดูกาล นี่คือบรรยากาศ

บรรยากาศได้มาอย่างไร บรรยากาศคือวิญญูะ ผลของวิญญูะ จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดในวิญญูะ วิญญูะคือ ผลของบุญของกรรมเห็นใหม่ เพราะเรามีบุญมีกรรมขึ้นมาเราถึงไปเกิดในวิญญานนั้น ในสภาวะมันเป็นบรรยากาศ

พระครูคงค์หรือครูบาอาจารย์เรา คูสิ เราพูดทุกวันๆ อยู่อย่างนี้ ทุกคนฟังแล้วว่า อ้อ มันฟังแล้วมันสะเทือนใจ แต่คนฟังทุกวันๆ ก็ชินชานะ พูดจนชินปาก ฟังจนชินหู แต่ใจมันด้าน หัวใจไม่เปลี่ยนแปลง หัวใจเปลี่ยนแปลง หัวใจต้องแก้ไข ไม่ใช่พูดจนชินปาก โอ๊ย... พูดธรรมะสุดขอดเลย โอ๊ย... ธรรมะดีมากเลย ฟังจนชินหูเลย เข้าหูซ้ายทะลุหูขวาเลย แต่หัวใจไม่เปลี่ยนแปลงเลย ไม่มีพฤติกรรมอะไรดีขึ้นมาเลย

ถ้าพฤติกรรมมันเปลี่ยนแปลงขึ้นมา สิ่งนั้นก็ดึงามขึ้นมา มันดึงามที่หัวใจของเรา นะ ถ้าหัวใจเราดึงามนะ มันจะมีคุณค่ามาก เราจะเคารพตัวเราเอง ถ้าเคารพตัวเราเองนะ เราจะเป็นปกติ “ศีลคือความปกติของใจ” แต่ถ้าไม่เคารพตัวเอง ไม่รู้จักตัวเอง มันจะไปจับผิดคนอื่น คุณคนอื่นไปหมดเลย โนนก็ผิด นีก็ผิด เราถูกอยู่คนเดียว เพราะอะไร เพราะมันไม่เคารพตนเอง

ถ้าเคารพตนเองนะ เรามีจุดยืนของเรา เราจะเห็นหมดเลย เราก็รู้ว่าเราถูกหรือเราผิด เขาก็รู้ว่าถูกหรือผิด แต่มันเป็นหน้าที่ ครูบาอาจารย์ของเราเห็นใหม่ เป็นหน้าที่ที่จะควบคุม ถ้าควบคุม เหมือนกรรมการควบคุม ถ้ากรรมการลำเอียง กรรมการไม่รู้จัก แต่ถ้ากรรมการไม่ลำเอียงนะ ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก

แต่มันน่าเห็นใจ เพราะอะไร ต้นไม้กว่าที่มันจะเจริญเติบโตขึ้นมา มันก็ต้องเป็นต้นไม้อ่อนๆ ก่อน ต้นไม้อ่อนก่อน ผู้ที่มีศรัทธาเข้าวัดเข้าวา มันก็ต้องรู้จากการที่ไม่รู้เรื่องรู้ราวไปก่อน ความไม่รู้เรื่องรู้ราวนี้ เราก็ต้องสังเกตว่าเขาทำกันอย่างไร เขาเป็นอย่างไร แล้วเราก็พยายามแก้ไขเรา ถ้าเราแก้ไขเรา นี้เคารพตนเองนะ มันกลับมาที่ไหนล่ะ มันก็กลับมาที่เราเห็นใหม่ นี้บรรยากาศ บรรยากาศมันเกิดจากบุญกุศลนะ

เราเกิดมาพบครูบาอาจารย์ของเรา นะ อย่างเช่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนะ ท่านรื้อคั้นของท่านมานะ มันจะไม่หลงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นหรือก เรายังนี้ เพราะอะไร เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเป็นคนรื้อคั้นขึ้นมา พระจอมเกล้าฯ เป็นผู้ตั้งธรรมยุติสุดท้ายแล้วสมเด็จพระสมณะเจ้าต่างๆ เป็นผู้วางรากฐานการศึกษา แล้วครูบาอาจารย์

ของเรา เจ้าคุณอุบาสิ แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ออกประพฤติปฏิบัติ วางพื้นฐานในการศึกษา วางพื้นฐานทางทฤษฎีขึ้นมา เราก็ศึกษา เราก็มีความรู้กันทั้งนั้นนะ

แต่ความรู้นี่คือความรู้ของกิเลส ถึงจะเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็นความรู้ของกิเลส เพราะเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเข้าป่าเข้าเขา เพื่อพยายามตัดแปลงของตน หลวงปู่เสาร์เข้าไปปฏิบัติ ขนาดไหนเห็นใหม่ นี่พระปัจเจกพุทธเจ้า บารมีของพระปัจเจกพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ ไม่ใช่พระปัจเจกพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นสาวก สาวกะ เป็นพระอรหันต์ เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ด้วยบารมีธรรมของท่าน

คำว่าพระปัจเจกนี้ท่านเล่าสืบๆ กันมา ลูกศิษย์ที่ฟังมา ลูกศิษย์ที่อยู่ภูธจากมาเห็นใหม่ ท่านบอกท่านปรารธนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พอปรารธนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าก็รื้อค้นในการประพฤติแบบเก่าขึ้นมา ความปรารธนามันมีวิฤทธิภาวะ จิตใจมีความเข้มแข็ง อยู่ในป่าในเขาก็อพยายามรื้อค้น พยายามรักษา แล้วเวลาท่านบรรลุนิพพาน ท่านมีดวงตาเห็นธรรม ท่านสิ้นสุดแห่งทุกข์ไป ดูพฤติกรรม คุณานาจวาสนา ดูบารมีดี

หลวงปู่เสาร์ท่านนั่งเฉย เวลาใครให้เทศน์ ท่านพูดนะ หลวงปู่เสาร์ท่านเทศน์ของท่าน นี่คำเทศน์ของหลวงปู่เสาร์นะ “ทำให้มันเห็น ให้มันดู มันยังไม่เอา แล้วจะไปสอนอะไรมัน” ทำชีวิตของท่านนะ ทำให้เห็น ทำให้ดูมาตลอด มันยังไม่เอา แล้วไปพูดสอนมัน ตัวอย่างที่เห็นๆ มันยังไม่เอา ปัญญาของพระปัจเจกพุทธเจ้า ท่านทำเป็นตัวอย่าง ท่านก็สอนโดยชีวิตของท่าน ท่านสอนโดยการกระทำของท่าน ท่านสอนในชีวิตของท่าน

หลวงปู่มั่นท่านปรารธนาเป็นพระพุทธรูป ท่านปรารธนาเป็นพุทธรูป เวลาท่านบรรลุนิพพานขึ้นมา ท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาท่านสอนท่านคอยบอกเพราะอะไร เพราะบารมีธรรมแตกต่างกันมา อันนี้นี่ไง เคารพตนเอง ตนเองมีวิฤทธิภาวะ ตนเองมีจุดยืนมาก ขนาดไหน ตนเองจะเป็นประโยชน์กับสังคม ประโยชน์ตนให้ได้ก่อน

ประโยชน์ของเรา ต้นไม้ของเรา ต้องดูแลรักษาต้นไม้ของเราให้มีชีวิตชีวาขึ้นมา ให้ออกดอกออกผล นกกา มันจะมาอาศัย มันได้อาศัยร่มไม้จากต้นไม้ นั่น มันได้กินผล

จากต้นไม้ นั่น มันมีอาหารจากต้นไม้ นั่น มันได้อาศัย ถ้าคนๆ หนึ่ง รู้จักตัว รู้จักตน รู้จัก รักษาตัวเอง มันจะเป็นประโยชน์ไปหมดเลย เพราะถ้าต้นไม้ มันโตขึ้นมา มันมีดอกมีผล ของมัน นกกา มันไม่อาศัยก็ไม่ใช่เป็นไร ต้นไม้ มันก็ตกอยู่คาต้นนั้นนะ แล้วมันก็เกิดต้นไม้ ใหม่ขึ้นมา

มันไม่จำเป็นว่า โอ๊ย... เรา รักษาตัวเราได้ เราเป็นประโยชน์ตัวเราได้ เราต้องให้ คนอื่นอาศัย เขาจะมาอาศัยหรือไม่อาศัยมันเรื่องของเขานะ ต้นไม้ไม่มีสิทธิ์เรียกร้อง ต้นไม้เพียงแต่รักษาตัวต้นไม้ให้ดี รู้จักรักษาตนให้ดี ถ้ารักษาตนให้ดีแล้วต้นไม้ มันจะ ออกดอกออกผลของมัน นกกาเขาจะอาศัยหรือไม่อาศัยมันเรื่องของเขา แต่ถ้านกกา มัน หิวกระหายของมัน มันจะไม่อาศัย มันจะโง่งขนาดนั้นก็เรื่องของเขา นี่เป็นสายบุญสาย กรรมเห็นไหม บุญกรรมมันเป็นอย่างนั้น นี่คือผลของวิญญะนะ

ผลของบรรยากาศ นี้ขนาดแค่บรรยากาศนะ รักษาบรรยากาศมันเป็นสัปปายะ ๔ เห็นไหม อาจารย์เป็นสัปปายะ ครูผู้สอนเป็นสัปปายะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นสัป ปายะ ท่านสอนถูกต้องดีงาม อาจารย์เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัป ปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ สิ่งที่เป็นสัปปายะ นี้บรรยากาศทั้งหมดเลย สิ่งที่เป็น บรรยากาศนี้สัปปายะ ๔ ที่พวกเราแสวงหากันเพื่อประพฤติปฏิบัติ นี่สัปปายะเฉยๆ นะ สัปปายะเฉยๆ ป่าเขา มันก็สงบร่มเย็นดีไปหมดละ แล้วใครไปใช้มันละ

ถ้าพูดถึงสังฆกรรมมันอยู่ที่หัวใจของเรา เราอาศัยสัปปายะขนาดไหน ถ้าเราไม่ ประพฤติปฏิบัติ สัตว์ป่ามันอยู่ในป่าตั้งแต่เกิดจนมันตายนะ มันยังไม่เป็นพระอรหันต์ เลย สัตว์ป่ามันก็ยังเป็นสัตว์เดรัจฉานอยู่ในป่า

เรานี้เป็นพระ เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ผู้ถือธุดงค์วัตร ธุดงค์เพื่อเข้าป่าเข้าเขา เพราะคำว่าเข้าป่าเข้าเขา มันมีเหตุอันตราย มันมีสิ่งพิเศษภัยตลอดเวลา พอพิเศษภัย ตลอดเวลานี้ เราจะต้องกลับมาดูแลชีวิตของเรา พอกลับมาดูแลชีวิตเรา กลับมาเคารพ ตนเอง กลับมาดูแลชีวิตเรานี้ มันจะไม่คิดเรื่องอื่นเลย

เราอยู่บ้านอยู่เรือนนะ โอ๊ยโฮ... นู่นก็ไม่ดี นั่นก็ไม่ดี พรุ่งนี้จะไปที่ไหน พุ่งนี้ จะดู..นี่มันสุขสบายใจใหม่ พอเข้าป่าเข้าเขา มันก็ไม่มีแบบนี้ให้เที่ยวหรรษา เพราะอะไร เพราะเราพิเศษภัยกับวิกฤต สัตว์ป่ามันก็จะทำร้ายเรา กลัวความมืด กลัวภูตผีปีศาจ มันก็จะ

ทำร้ายเรา กลัวตนเองยังเหงาหงอย มันก็จะเหงาหงอย มันก็กลัว... นี่ไง เราเข้าป่าเข้าเขา ไป ประโยชน์ของมันๆ บีบคั้นเรา

คนเราเห็นไหม น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย พอน้ำร้อนปลาเป็น พอเราเข้าไป เผลออย่างนั้นบีบ จิตมันจะเข้ามาหาตัวมันเองเลย มันจะไม่คิดแล้ว ถ้าไม่อยู่สุขสบายนะ จะไปเที่ยวที่นั่น จะไปคู่นี้ มันนอนใจ มันไม่คิดสิ่งใดๆ พอเข้าเผลอภัยบีบ มันย้อนกลับมาหาตัวมันเอง นี่น้ำร้อนปลาเป็น นี่อริยสังกัตต์ที่นี้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดที่นี้ แคบบรรยากาศเฉยๆ ประพฤติปฏิบัตินี้อีกเรื่องหนึ่ง อริยสังกัตต์อีกเรื่องหนึ่ง อริยสังกัตต์อยู่ในตัวเรา อริยสังกัตต์ทำคุณงามความดีต้องตัดแปลงเรานะ ถ้าตัดแปลงเราได้ ทำเราได้นี้ อริยสังกัตต์ที่นี้

ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรม ลัทธิธรรม นี่ไง ศาสนวัตถุเห็นไหม ไปวัดไปวานะ วัดจะสร้างสวยขนาดไหนก็ได้ โรงแรม เขาสร้างดีกว่านี้อีกสิ่งต่างๆ วัตถุเขาสร้างได้มหาศาลนะ สิ่งนั้นมันเป็นเครื่องอาศัยใช้ไหม เพราะมันศรัทธา คุณ วิถีในสังคมไทยเรานี้ กษัตริย์ พวกที่เขาศรัทธา เขามีกำลังของเขา เขาสร้างของเขาด้วยความประณีตบรรจง พอประณีตบรรจงขึ้นมา เขาก็สร้างขึ้นมาด้วยศรัทธาของเขา เขาได้บุญของเขาไปแล้วนะ เราก็ไปเซ็ด ไปถู ไปถู ไปถู ไปถู

แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติกรรมฐานของเรา เราอยู่โคนต้นไม้ เราไม่ต้องการรักษา วัตถุสิ่งใด เราต้องการรักษาใจของเรา ถ้ารักษาใจของเรา เราต้องการบรรยากาศ ต้องการความสงบสงัด พอบรรยากาศนั้น ฉะนั้นพอสงบสงัด เพราะเราพึ่งตนเองได้ เขาก็แสวงบุญ เขาก็จะหาบุญของเขา อันนั้นก็เป็นที่ของเขา เป็นสิทธิของเขา เป็นประโยชน์ของเขา

ผู้ที่เป็นผู้ดูแลรักษา เราก็ต้องดูแลของเรา เพื่อให้มันลงตัวว่าคฤหัสถ์เขามาวัด เขาทำบุญกุศลของเขา พระที่อยู่ในวัดในเวลานี้เขาต้องการความสงบของเขา เขาต้องการความสงบของเขา เขาต้องการปฏิบัติของเขา แล้วผู้ที่เป็นผู้ดูแลรักษามันเป็นคนกลาง ก็ต้องควบคุมว่าประโยชน์ของคฤหัสถ์เขาก็ได้ ประโยชน์ของพระก็ต้องได้ ประโยชน์ของผู้ที่มาปฏิบัติก็ต้องได้ แล้วต้องได้ แล้วทุกคนไม่มีมุมมองว่าต้องการปรารถนาสิ่งเดียวกัน

เลย มุมมองความปรารถนาคนละอย่างทั้งนั้นเลย อย่างหนึ่งก็ต้องการความสุขสบาย ต้องการความสะดวก ต้องการบุญกุศล อีกฝ่ายหนึ่งก็ต้องการความสงบสันต์

แต่คนเรานะมันต้องอาศัยปัจจัยเครื่องอาศัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอก วางธรรมและวินัยไว้ ภิภุให้บิณฑบาตเป็นวัตร ให้เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง นี่คฤหัสถ์ เข้าขึ้นมาให้ทำบุญ ให้สวดมนต์ไหว้พระ ภาวนา เข้าขึ้นมาให้ตักบาตร นี่เป็นบุญกุศลของตัวเอง ตักบาตรนั้นเป็นของๆ ตัวนะ

ไฟไหม้เรือนขนทรัพย์สมบัติออกจากเรือนได้เท่าไร เป็นสมบัติของเราเท่านั้น การตักบาตร ทำบุญกุศล เราเสียสละทรัพย์ไปมากขนาดไหน นั่นคือสมบัติของเราทั้งนั้น ถ้าเราเก็บรักษาของเราไว้ อยู่ในเรือนเวลาไหม้ก็ไหม้ทั้งหมดไปทั้งบ้านทั้งเรือนนั้น สมบัติเก็บไว้กับเรา เวลาตายมันก็ตายไปกับเรา ตายแล้วได้อะไร สมบัติก็กองอยู่ที่โลกนี้ ตัวเราเองได้อะไร

พระพุทธเจ้าวางไว้ถูกต้องหมดนะ มันเป็นสิทธิ มันเป็นผลประโยชน์ของเขา แต่พระปฏิบัติขึ้นมาเขาต้องการอริยสังข เขาต้องการบรรยาภาศอย่างนั้นเพื่อจะภาวนาขึ้นมา ให้ประโยชน์ขึ้นมา แล้วผู้นำคือ เจ้าอาวาส ผู้นำผู้ที่ได้รักษานี้ ก็ต้องดูแลรักษาให้ได้ประโยชน์กับทุกๆ คน ให้ได้ทุกๆ คน มันก็เลยเป็นคนกลาง คนกลางก็เลยเป็นคนไม่คินะ

คฤหัสถ์ก็ว่า “อาจารย์คุณไม่ดีเลย”

ไอ้พระก็บอกว่า “อันนั้นคุณไม่ดีเลย”

ไอ้คนที่มันมาภาวนาก็ว่า “ไอ้ อาจารย์ก็ไม่ได้เลย”

คนกลางไม่มีดีเลย ทุกคนดีหมดเลย เพราะไปควบคุมดูแลรักษา ดูแลรักษาเพื่อศาสนานะ เพื่อศาสนาทายาท สร้างผู้จรรโลงศาสนากันไป ทีนี้การจรรโลงศาสนา กันต่อไปข้างหน้า บุญกุศลก็เกิดขึ้นมา ศรัทธาก็มีการศึกษา ศึกษาที่มีความรู้ แล้วถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันก็จะเป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายใน มันจะเกิดจากเรา แล้วเราจะมีทรัพย์ภายใน

วันนี้วันพระ วันที่ประเสริฐ ถ้าประเสริฐขึ้นมาเราจะเป็นผู้เสียสละ เราให้อภัยกัน
ทุกๆ อย่าง ให้อภัยกันเพราะว่าผู้มาใหม่ก็มีความเห็นใหม่ ผู้มาใหม่ก็ไม่เข้าใจว่าผู้มาเก่า
โดนอย่างนี้มาเยอะแล้ว เขาถึงพยายามควบคุมตัวเอง ต้องโดนบอกโดนเตือนนะ การ
เตือนคือการชี้มูลทรัพย์ การชี้ข้อบกพร่องของเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ แล้วเราพัฒนา
ตัวเราเพื่อให้ถึงตัวเรา นี่เป็นเรื่องของศาสนา วันนี้วันพระ วันผู้ประเสริฐ ใจจะประเสริฐ
แล้วจะเป็นประโยชน์กับเรานะ เอวัง